

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/20/2001

PREFERENCJE PARTYJNE W LUTYM (KTO GŁOSUJE NA PLATFORMĘ OBYWATELSKĄ)

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W najnowszym sondażu¹, który przeprowadziliśmy w dniach od 2 do 6 lutego, po raz pierwszy na naszej liście ugrupowań politycznych umieściliśmy Platformę Obywatelską.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w lutym, udział w nich wzięłoby, według własnych deklaracji, 60% Polaków, o 5 punktów procentowych mniej niż miesiąc temu.

Ugrupowaniem mogącym liczyć na największą przychylność wyborców nadal pozostaje SLD, na który chce głosować 38% potencjalnych uczestników wyborów. W porównaniu z notowaniami, które w ostatnich trzech miesiącach były wyjątkowo korzystne, ugrupowanie to straciło 3 punkty procentowe. Najpoważniejszym konkurentem SLD stała się Platforma Obywatelska, na którą chęć głosowania zadeklarowało 16% potencjalnych wyborców. Trzecie miejsce w naszym rankingu zajmuje PSL, na który chce głosować co dziewiąty respondent deklarujący udział w wyborach (11%). AWS zajmujący dotąd drugie miejsce spadł na czwarte miejsce. W tym miesiącu Akcję poparłoby 9% potencjalnych uczestników wyborów, o 4 punkty procentowe mniej niż styczniu, kiedy Platforma Obywatelska nie była jeszcze uwzględniana w badaniach. W lutym, po pojawieniu się inicjatywy Andrzeja Olechowskiego, Macieja Płażyńskiego i Donalda Tuska, straciła także UW, na którą chce obecnie głosować 6% wyborców, o 2 punkty mniej niż przed miesiącem. Zarówno notowania AWS, jak i UW należą obecnie do najniższych w historii.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (129) przeprowadzono w dniach 2-6 lutego 2001 roku na 1077-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Poparcie dla pozostałych ugrupowań jest w tym miesiącu niższe od wyborczego progu. Na UP chciałoby głosować 4% uczestników wyborów, na KPEiR 2%, a na ROP, UPR, ChD III RP i PPS głosowałyby po 1% potencjalnych wyborców.

Nieco mniejszy niż przed miesiącem jest odsetek osób, które nie mają sprecyzowanych sympatii politycznych.

**POPARCIE DLA PARTII I UGRUPOWAŃ POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

Partie i ugrupowania polityczne	2000												2001	
	II	III	IV	V	VI ₍₁₎	VI ₍₂₎	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	w procentach													
SLD	36	37	38	41	37	34	38	38	40	38	41	41	41	38
Platforma Obywatelska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
PSL	10	8	7	7	6	8	7	9	7	8	10	10	11	11
AWS	16	16	15	14	15	15	13	16	19	15	14	13	13	9
UW	10	7	7	9	8	10	9	6	8	9	7	9	8	6
UP	5	5	6	5	4	5	5	4	3	4	5	4	4	4
KPEiR	2	3	3	2	2	2	3	2	1	2	2	2	4	2
ChD III RP	2	1	1	2	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
PPS	-	-	-	-	-	-	-	0	1	0	1	0	0	1
ROP	1	2	3	1	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1
UPR	1	3	1	1	0	2	1	1	2	1	1	2	1	1
PLD	2	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0
ZZR „Samoobrona”	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Inna partia	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	13	14	15	14	21	18	16	17	14	18	13	13	12	10
N	672	826	709	651	676	699	670	634	695	711	747	669	688	642

(1) 1-6 czerwca; (2) 15-20 czerwca.

Uwaga: Analizując preferencje wyborcze CBOS uwzględnia w obliczeniach także osoby deklarujące udział w wyborach, lecz jeszcze niezdecydowane, na którą partię oddać głos. Pominięcie tej grupy zwiększyłoby nieco odsetki wskazujące na poparcie dla poszczególnych partii. Zakładałoby jednak rozłożenie głosów tej grupy proporcjonalnie do głosów zdecydowanej części elektoratu, co byłoby założeniem wątpliwym.

Pojawienie się nowej inicjatywy politycznej wzbudziło zainteresowanie dużej grupy potencjalnych uczestników głosowania. Trwają dyskusje, kto przede wszystkim straci na niezadowoleniu części wyborców kontestujących dotychczasowy układ sił na naszej scenie politycznej i rewidujących swoje dotychczasowe preferencje partyjne.

Z deklaracji ankietowanych można wnioskować, że Platforma Obywatelska rekrutuje swój potencjalny elektorat spośród byłych zwolenników UW i AWS. Największą grupę wśród ewentualnych wyborców PO stanowią bowiem osoby, które miesiąc temu głosowałyby na UW (29%). Niewiele mniej wśród zwolenników PO jest byłych wyborców AWS (27%). Jednak zwolennicy Platformy Obywatelskiej nie rekrutują się wyłącznie z dotychczasowych elektoratów UW i AWS. Co jedenasty sympatyk Platformy, gdyby jej nie było, głosowałby na SLD (9%), co dwudziesty poparłby UP (5%), a co czternasty oddałby głos na któreś z pozostałych ugrupowań (7%). Można sądzić, że inicjatywa Andrzeja Olechowskiego, Maciej Płażyńskiego i Donalda Tuska przyciągnęła także pewną grupę osób, które dotychczas nie znajdowały odpowiedniego reprezentanta w gronie partii obecnych na naszej scenie. W przypadku nieobecności Platformy Obywatelskiej na naszej scenie politycznej mniej więcej co siódmy wyborca nie wiedziałby, na kogo głosować (15%) lub wręcz nie poszedłby na wybory (dalsze 7%).

		CBOS
Rodowód polityczny obecnego elektoratu Platformy Obywatelskiej (Jak głosowałby miesiąc temu zdeklarowani wyborcy Platformy Obywatelskiej, gdyby ona nie pojawiła się na scenie politycznej)		N=102
UW		29%
AWS		27%
SLD		9%
UP		5%
PSL		1%
Pozostałe		7%
Nie poszedłbym (poszłabym) na wybory		7%
Trudno powiedzieć		15%

Analizując te dane w inny sposób (zmieniając sposób procentowania) można stwierdzić, jaką część swoich wyborców straciło na rzecz PO każde z pozostałych ugrupowań. Platforma spotyka się z najcieplejszym przyjęciem dotychczasowych zwolenników UW - 42% wyborców deklarujących w styczniu chęć głosowania na Unię obecnie oddałoby swój głos na Platformę Obywatelską. Wśród zwolenników AWS sprzed miesiąca 32% poparłoby Platformę w lutym. Także w gronie sympatyków pozostałych partii (w tym, jak można przypuszczać, szczególnie partii prawicowych²) PO zyskuje pewien odsetek zwolenników. Wśród styczniowych wyborców pozostałych ugrupowań (SLD i PSL) poparcie dla Platformy Obywatelskiej jest wyraźnie niższe. SLD straciło na jej rzecz 4% swoich potencjalnych wyborców, a PSL tylko 2%.

Tabela 2

Ugrupowania polityczne (luty 2001)	Deklarowane preferencje wyborcze dotyczące sytuacji sprzed miesiąca, kiedy nie istniała jeszcze Platforma Obywatelska (N=642)					
	AWS	PSL	SLD	UW	Pozostałe partie	Trudno powiedzieć
	w procentach					
AWS	65	-	-	-	-	2
Platforma Obywatelska	32	2	4	42	16	20
PSL	1	97	-	-	1	-
SLD	-	-	92	-	14	1
UP	-	-	-	3	26	-
UW	1	-	-	54	-	-
Pozostałe	-	1	2	-	42	-
Trudno powiedzieć	1	0	2	1	1	77
Razem	100	100	100	100	100	100

² Niestety, niewielka liczebność zwolenników tych ugrupowań uniemożliwia dokonywanie rzetelnych analiz.

Zgodnie z oczekiwaniami, lutowy ranking partii przyniósł małą „rewolucję” w układzie sił, nadal jednak zdecydowanym faworytem zbliżających się wyborów pozostaje SLD. Wprawdzie sytuacja w centrum i po prawej stronie sceny politycznej nieco się skomplikowała, jednak sądząc po reakcjach i wypowiedziach polityków (także tych lewicowych) tego rodzaju ferment może z korzyścią wpłynąć na nasze życie polityczne. Pojawienie się politycznej konkurencji niewątpliwie może mieć wpływ na to, że zarówno partie, jak i politycy w większej mierze będą starali się być reprezentantami delegowanymi przez obywateli do sprawowania władzy (lub jej kontrolowania) niż tylko klasą rządzącą.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	60	17	23	1077
Płeć				
Mężczyźni	63	14	23	511
Kobiety	57	20	24	566
Wiek				
18-24 lat	54	24	22	154
25-34	56	23	21	190
35-44	62	12	27	198
45-54	61	16	23	225
55-64	72	12	17	125
65 lat i więcej	58	16	27	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	58	18	24	397
Miasto do 20 tys.	51	25	25	139
20-100 tys.	61	15	25	193
101-500 tys.	63	16	20	216
501 tys. i więcej mieszk.	68	12	20	132
Wykształcenie				
Podstawowe	52	16	32	285
Zasadnicze zawodowe	53	19	28	321
Średnie	66	18	16	376
Wyższe	81	11	8	95
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	78	13	9	57
Prac. umysł. niż. szczebla	63	19	18	108
Pracownicy fiz. - umysł.	60	13	27	85
Robotnicy wykwalifikowani	52	21	27	105
Robotnicy niewykwalifik.	59	27	14	31
Rolnicy	72	10	19	49
Pracujący na własny rach.	75	8	17	50
Bierni zawodowo				
Renciści	51	19	30	124
Emeryci	68	14	18	211
Uczniowie i studenci	56	26	18	76
Bezrobotni	44	19	38	122
Gospodynie domowe i inni	55	18	27	57
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	65	16	20	178
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	57	18	26	86
sekt. pryw. poza rolnict.	64	19	17	213
prywatnym gosp. rolnym	71	9	19	66
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	58	11	31	166
276-399	55	24	21	107
400-549	60	18	22	239
550-799	60	21	19	147
Powyżej 799 zł	72	12	16	157
Ocena własnych war. mater.				
Złe	49	19	32	347
Średnie	64	17	19	487
Dobre	67	14	19	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	71	17	12	52
Raz w tygodniu	61	17	22	578
1-2 razy w miesiącu	56	20	24	164
Kilka razy w roku	57	17	26	187
W ogóle nie uczestniczy	58	11	32	95
Poglądy polityczne				
Lewica	78	8	14	313
Centrum	54	22	24	287
Prawica	66	14	19	252
Trudno powiedzieć	35	26	39	224

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	Platforma Obywatelska	PPS	PSL	PLD	ROP	SLD
Ogółem	9	1	2	16	1	11	0	1	38
Płeć									
Mężczyźni	9	0	1	17	1	10	0	2	39
Kobiety	10	1	3	15	1	12	0	0	36
Wiek									
18-24 lat	15	0	0	13	0	2	0	1	25
25-34	6	0	0	18	2	13	0	1	38
35-44	4	0	1	16	1	16	0	2	39
45-54	9	1	3	20	0	10	0	0	39
55-64	6	0	2	15	0	9	0	3	48
65 lat i więcej	17	2	4	11	1	11	1	1	37
Miejsce zamieszkania									
Wieś	8	1	2	10	1	21	1	1	31
Miasto do 20 tys.	15	0	2	13	0	5	0	3	42
20-100 tys.	13	0	2	22	0	8	0	1	39
101-500 tys.	8	1	2	17	0	5	0	0	49
501 tys.i więcej mieszk.	4	1	2	23	1	2	0	1	33
Wykształcenie									
Podstawowe	13	1	5	5	1	17	1	2	28
Zasadnicze zawodowe	8	1	1	13	1	13	0	3	41
Średnie	8	0	0	20	0	6	0	0	45
Wyższe	9	0	0	29	1	8	0	1	25
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	4	0	0	26	0	6	0	0	25
Prac.umysł.niż.szczebła	2	0	0	17	1	0	0	0	53
Pracownicy fiz.- umysł.	3	0	0	8	0	12	0	0	46
Robotnicy wykwalifikowani	8	0	0	16	2	14	0	2	44
Robotnicy niewykwalifik.	9	0	0	5	0	13	0	5	31
Rolnicy	6	0	1	17	3	50	0	0	12
Pracujący na własny rach.	8	0	0	36	0	19	0	0	20
Bierni zawodowo									
Renciści	5	0	12	8	0	12	0	0	52
Emeryci	15	2	2	17	1	8	1	3	39
Uczniowie i studenci	17	0	0	14	0	5	0	3	24
Bezrobotni	16	0	0	12	0	1	0	2	37
Gospodynie domowe i inni	6	4	2	11	0	12	0	0	46
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	5	0	0	19	0	11	0	0	48
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	2	0	0	11	4	7	0	2	33
sekt. pryw. poza rolnict.	8	0	0	20	0	10	0	2	31
prywatnym gosp. rolnym	7	0	5	13	2	30	0	3	24
Dochody na jedną osobę									
Do 275 zł	10	1	2	8	0	21	0	4	30
276-399	9	0	7	12	0	11	1	0	35
400-549	10	0	3	13	1	10	0	2	44
550-799	12	0	1	21	0	5	0	0	40
Powyżej 799 zł	11	0	0	21	1	4	0	1	44
Ocena własnych war. mater.									
Złe	7	0	4	14	0	14	1	1	44
Średnie	10	0	1	16	1	12	0	2	37
Dobre	11	2	0	17	1	6	0	1	34
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	25	0	1	13	2	5	4	0	19
Raz w tygodniu	11	1	2	18	1	13	0	1	31
1-2 razy w miesiącu	8	0	2	13	0	12	0	1	39
Kilka razy w roku	4	0	2	14	0	8	0	2	50
W ogóle nie uczestniczy	1	0	0	12	2	1	0	2	69
Poglądy polityczne									
Lewica	1	0	0	2	1	10	1	1	74
Centrum	4	0	3	29	0	13	0	2	28
Prawica	28	2	2	28	0	7	0	0	4
Trudno powiedzieć	3	1	5	7	1	18	0	3	17

Tabela 2 cd. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?
(%)

	UPR	UP	UW	ZZR "Samo- obrona"	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	4	6	0	1	10	642
Płeć							
Mężczyźni	1	4	7	1	1	7	322
Kobiety	1	4	5	0	0	13	321
Wiek							
18-24 lat	1	7	13	0	3	19	83
25-34	2	5	11	0	0	4	106
35-44	1	4	5	1	0	9	122
45-54	0	4	4	1	1	9	137
55-64	0	4	2	0	0	9	89
65 lat i więcej	0	0	4	0	0	10	107
Miejsce zamieszkania							
Wieś	0	4	7	1	2	11	229
Miasto do 20 tys.	0	5	4	0	1	11	69
20-100 tys.	1	1	5	0	0	8	117
101-500 tys.	0	3	4	0	0	10	136
501 tys.i więcej mieszk.	4	8	11	0	0	10	91
Wykształcenie							
Podstawowe	0	4	5	0	0	18	147
Zasadnicze zawodowe	0	4	4	2	0	9	170
Średnie	2	3	5	0	2	7	248
Wyższe	1	5	15	0	0	5	77
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	2	9	20	0	4	4	45
Prac.umysł.niż.szczebła	4	5	8	0	0	9	68
Pracownicy fiz.-umysł.	0	6	5	0	0	20	51
Robotnicy wykwalifikowani	0	8	1	0	0	4	54
Robotnicy niewykwalifik.	0	9	5	0	0	23	18
Rolnicy	0	3	3	0	0	6	35
Pracujący na własny rach.	0	9	3	2	0	3	37
Bierni zawodowo							
Renciści	0	0	2	0	0	9	62
Emeryci	0	0	3	0	0	9	143
Uczniowie i studenci	3	4	13	0	6	12	43
Bezrobotni	0	0	10	3	0	19	53
Gospodynie domowe i inni	0	5	8	0	0	5	31
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	7	6	0	0	4	115
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	6	8	10	0	4	13	49
sekt. pryw. poza rolnict.	1	6	8	1	2	11	137
prywatnym gosp. rolnym	0	2	5	0	0	9	47
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	6	5	2	0	11	95
276-399	0	8	7	1	0	9	60
400-549	0	1	3	0	1	11	143
550-799	2	6	5	0	0	6	89
Powyżej 799 zł	2	3	9	0	0	5	113
Ocena własnych war. mater.							
Źłe	0	4	2	1	0	8	168
Średnie	1	4	7	0	1	9	313
Dobre	2	4	9	0	1	12	162
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	2	16	0	0	13	37
Raz w tygodniu	1	4	7	1	1	9	352
1-2 razy w miesiącu	0	3	6	0	0	16	90
Kilka razy w roku	3	6	3	0	0	7	107
W ogóle nie uczestniczy	0	3	2	0	1	6	55
Poglądy polityczne							
Lewica	1	4	2	1	0	3	245
Centrum	0	2	9	0	3	8	153
Prawica	1	6	11	1	0	10	168
Trudno powiedzieć	0	3	5	0	0	37	77